

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

zo 7. novembra 2024*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Článok 267 ZFEÚ – Pojem ‚súdny orgán‘ – Sudca občianskoprávného senátu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) – Sudca vymenovaný prezidentom Poľskej republiky na základe uznesenia Krajowa Rada Sądownictwa (Štátna súdna rada, Poľsko) v jej novom zložení – Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný rozhodovacím zložením, ktoré nemá postavenie nezávislého a nestranného súdu zriadeného zákonom – Neprípustnosť“

Vo veci C-326/23,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) v rozhodovacom zložení samosudcu z 15. marca 2023 a doručený Súdnemu dvoru 25. mája 2023, ktorý súvisí s konaním:

C.W. S.A.,

C.O. S.A.,

D. sp. z o.o.,

G. S.A.,

C. sp. z o.o.,

C.1 S.A.

proti

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

za účasti:

L. S.A.,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda štvrtej komory I. Jarukaitis (spravodajca), vykonávajúci funkciu predsedu piatej komory, sudcovia D. Gratsias a E. Regan,

* Jazyk konania: poľština.

generálny advokát: N. Emiliou,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- C. sp. z o.o., v zastúpení: P. K. Rosiak, M. Sendrowicz a K. Szczepanowska-Kozłowska, radcowie prawni,
- poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna a S. Żyrek, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: K. Herrmann a P. J. O. Van Nuffel, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ v spojení s článkom 47 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi C.W. S.A., C.O. S.A., D. sp. z o.o., G. S.A., C. sp. z o.o. (ďalej len „spoločnosť C“) a C.1 S.A. na jednej strane a Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (predseda Úradu na ochranu hospodárskej súťaže a spotrebiteľov, Poľsko) na druhej strane vo veci rozhodnutia, ktorým sa týmto podnikom ukladajú pokuty za porušenie pravidiel práva hospodárskej súťaže.

Poľské právo

Ústava Poľskej republiky

- 3 V článku 179 Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Ústava Poľskej republiky) sa uvádza:
„Sudcov vymenúva prezident republiky na návrh Krajowa Rada Sądownictwa (Štátna súdna rada, Poľsko) [(ďalej len ‚KRS‘)] na dobu neurčitú.“
- 4 Článok 180 Ústavy Poľskej republiky stanovuje:
„1. Sudcovia sú neodvolateľní.
2. Sudcu možno odvolať, pozastaviť mu výkon funkcie, preložiť do iného obvodu alebo na výkon inej funkcie proti jeho vôli len v súlade so súdnym rozhodnutím a len v prípadoch stanovených zákonom.“

...

Zákon o Najvyššom súde

- 5 Článok 29 ustawa o Sądzie Najwyższym (zákon o Najvyššom súde) z 8. decembra 2017 (Dz. U. z roku 2018, položka 5), v znení ustawa o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (zákon, ktorým sa mení zákon o Najvyššom súde a niektoré ďalšie zákony) z 9. júna 2022 (Dz. U. z roku 2022, položka 1259) (ďalej len „zákon o Najvyššom súde“), stanovuje:

„...“

2. V rámci činnosti [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] alebo jeho orgánov nie je dovolené spochybňovať legitimitu [súdov], ústavných orgánov štátu alebo orgánov zodpovedných za preskúmanie a ochranu práva.

3. [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] ani iný orgán moci nemôže určiť ani posudzovať zákonnosť vymenovania sudcu alebo právomoc plniť úlohy v oblasti výkonu spravodlivosti, ktorá vyplýva z tohto vymenovania.

4. Okolnosti súvisiace s vymenovaním sudcu [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] nemôžu byť výlučným dôvodom na napadnutie rozhodnutia prijatého za účasti tohto sudcu alebo na spochybnenie jeho nezávislosti a nestrannosti.

5. Je dovolené preskúmať, či sudca [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] alebo sudca delegovaný na [tento] súd spĺňa požiadavky nezávislosti a nestrannosti, s prihliadnutím na okolnosti týkajúce sa jeho vymenovania a jeho správanie po jeho vymenovaní, a to na návrh osoby podliehajúcej súdnej právomoci uvedenej v odseku 7, ak to za okolností danej veci môže viesť k porušeniu zásady nezávislosti alebo nestrannosti, ktoré má vplyv na výsledok veci, s prihliadnutím na situáciu osoby podliehajúcej súdnej právomoci a povahu veci.

6. Návrh na určenie toho, či sú splnené požiadavky podľa odseku 5, možno podať proti sudcovi [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] alebo sudcovi delegovanému na tento súd, pridelenému do rozhodovacieho zloženia, ktoré preskúmava:

1) opravný prostriedok;

...

7. Každý účastník konania pred [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] v prípadoch uvedených v odseku 6 má právo podať takýto návrh.

...

15. [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] preskúma návrh na neverejnom zasadnutí v senáte zloženom z piatich sudcov, ktorí boli náhodne vybratí spomedzi všetkých členov [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], a to po vypočutí sudcu, ktorého sa návrh týka, ibaže je výsluch nemožný alebo veľmi zložitý. Sudca môže predložiť svoje pripomienky písomne. Dotknutý sudca je z náhodného výberu vylúčený.

...

21. Proti uzneseniu vydanému po preskúmaní návrhu možno podať opravný prostriedok na [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] rozhodujúci v senáte zloženom zo siedmich sudcov, ktorí boli náhodne vybratí spomedzi všetkých členov [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)]. Dotknutý sudca a sudca, ktorý sa podieľal na vydaní napadnutého uznesenia, sú z náhodného výberu vylúčení.“

Občiansky súdny poriadok

- 6 Článok 49 ustawa – Kodeks postępowania cywilnego (Občiansky súdny poriadok) zo 17. novembra 1964 (Dz. U. č. 43, položka 296) v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej v § 1 stanovuje:

„... súd na žiadosť sudcu alebo účastníka konania vylúči sudcu z rozhodovania, ak existuje okolnosť, ktorá môže vyvolať oprávnené pochybnosti o nestrannosti tohto sudcu v danej veci.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 7 Rozhodnutím z 8. decembra 2009 predseda Úradu na ochranu hospodárskej súťaže a spotrebiteľov konštatoval, že dohoda uzavretá dotknutými podnikmi predstavuje postup obmedzujúci hospodársku súťaž na poľskom trhu výroby a predaja sivého cementu. V dôsledku toho uložil týmto podnikom pokuty za porušenie pravidiel vnútroštátneho práva a pravidiel práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže.
- 8 Rozsudkom z 13. decembra 2013 Sąd Okręgowy w Warszawie (Krajský súd Varšava, Poľsko) toto rozhodnutie čiastočne zmenil a znížil pokuty uložené dotknutým podnikom.
- 9 V nadväznosti na odvolania podané proti tomuto rozsudku Sąd Apelacyjny w Warszawie (Odvolací súd Varšava, Poľsko) rozsudkom z 27. marca 2018 znížil výšku pokút zmienенých v bode 7 tohto rozsudku.
- 10 Proti rozsudku uvedeného súdu boli podané kasačné opravné prostriedky. Rozsudkom z 29. júla 2020 Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (senát pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné) na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) (ďalej len „senát pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné“) čiastočne zrušil rozsudok z 27. marca 2018 a vrátil vec Sąd Apelacyjny w Warszawie (Odvolací súd Varšava), ktorý vydal nový rozsudok 21. mája 2021.
- 11 Spoločnosť C podala proti tomuto rozsudku opravný prostriedok na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), pričom spochybnila okrem iného zákonnosť skladby rozhodovacieho zloženia Sąd Apelacyjny w Warszawie (Odvolací súd Varšava), ktorý vydal posledný uvedený rozsudok, a zákonnosť skladby rozhodovacieho zloženia Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), ktorý vydal rozsudok z 29. júla 2020.
- 12 Po tom, ako bola spoločnosť C informovaná o zložení senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, príslušného na rozhodnutie o kasačnom opravnom prostriedku, podala na základe článku 29 § 5 zákona o Najvyššom súde návrh na určenie toho, že jeden zo sudcov tvoriacich tento senát nespĺňa podmienky nezávislosti a nestrannosti vzhľadom na okolnosti súvisiace s jeho vymenovaním na návrh KRS. V dôsledku toho požiadala o vylúčenie tohto sudcu.

- 13 V návrhu na začatie prejudiciálneho konania rozhodovacie zloženie samosudcu – ktorým je sudca T. S., člen občianskoprávneho senátu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) (ďalej len „občianskoprávny senát“), ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania –, uvádza, že vec bola prejednaná „na neverejnom zasadnutí senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné“ 15. marca 2023. Z dokumentov, ktoré má Súdny dvor k dispozícii, však vyplýva, že vnútroštátny sudca, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, patrí do senátu zloženého z piatich sudcov, ktorí boli náhodne vybratí spomedzi všetkých členov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), pričom tento senát bol v súlade s článkom 29 § 15 zákona o Najvyššom súde určený na prejednanie incidenčného konania o preskúmaní splňania požiadaviek nezávislosti a nestrannosti (ďalej len „test nezávislosti a nestrannosti“), ktoré sa začalo na žiadosť spoločnosti C.
- 14 Tento vnútroštátny súd vyjadruje pochybnosti týkajúceho sa toho, či je test nezávislosti a nestrannosti, ako aj postup vylúčenia sudcu podľa poľského práva v súlade s právom Únie.
- 15 Uvedený sudca, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, domnievajú sa pritom, že existuje priestor pre „jurisprudenčný dialóg“ umožňujúci zabrániť nezlučiteľnému rozporu medzi právom Únie a poľským ústavným právom, zastáva taký názor, že ani jedno z týchto dvoch práv neumožňuje spochybniť vymenovanie sudcu a namietat proti spôsobilosti tohto sudcu rozhodnúť, pokiaľ neexistuje súvislosť medzi okolnosťami súvisiacimi s vymenovaním uvedeného sudcu a okolnosťami veci, ktorá mu bola predložená, a ani iný dôvod spochybnenia jeho nezávislosti a nestrannosti, než je dôvod týkajúci sa riadneho priebehu postupu vymenovania.
- 16 Za týchto okolností Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) v rozhodovacom zložení samosudcu rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Má sa článok 19 ods. 1 druhý pododsek [ZEÚ] v spojení s článkom 47 prvým odsekom [Charty] vykladať v tom zmysle, že súd, ktorý prejednáva vec, je povinný neprihliadnuť na [návrh] účastníka konania, ktorý smeruje podľa práva Európskej únie a ústavy členského štátu k neprípustnému spochybneniu vymenovania sudcu, nepodliehajúcemu súdnemu preskúmaniu podľa vnútroštátneho práva a práva Únie, tým, že spochybňuje jeho spôsobilosť vykonávať funkciu sudcu, vzhľadom na neexistenciu súvislosti medzi okolnosťami vymenovania [uvedeného] sudcu a okolnosťami prejednávanej veci, ako aj vzhľadom na neexistenciu skutočných dôvodov na spochybnenie jeho nestrannosti a nezávislosti na základe iných okolností, než je zákonnosť postupu vymenovania sudcu spochybňovaná dotknutou stranou, vrátane správania tohto sudcu po jeho vymenovaní a jeho náchylnosti na ovplyvňovanie zo strany zákonodarnej alebo výkonnej moci, čo podľa vnútroštátneho práva spôsobuje, že takýto úkon strany sa rovná neprípustnej *actio popularis* a predstavuje hrubé a zjavné zneužitie vnútroštátneho procesného práva?
2. Má sa článok 19 ods. 1 druhý pododsek [ZEÚ] v spojení s článkom 47 prvým odsekom [Charty] vykladať v tom zmysle, že účinným a dostatočným mechanizmom splnenia kritérií súdu zriadeného zákonom v zmysle práva Európskej únie je priznanie právomoci účastníkom konania podľa vnútroštátneho práva požadovať overenie vplyvu všetkých okolností súvisiacich s postupom vymenovania a správaním sudcu po jeho vymenovaní na jeho nestrannosť a nezávislosť v prejednávanej veci v rámci tzv. [testu nezávislosti a nestrannosti] alebo návrhu na vylúčenie sudcu?“

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 17 Spoločnosť C vyjadruje pochybnosti, pokiaľ ide o to, či orgán, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania – zložený len zo sudcu T. S. –, je nezávislým a nestranným súdom, ktorý bol zriadený zákonom v zmysle článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty, a to vzhľadom na okolnosti, za ktorých došlo k vymenovaniu tohto sudcu do občianskoprávneho senátu. Spoločnosť C konkrétne zdôrazňuje, že uvedený sudca je jedným zo sudcov, vo vzťahu ku ktorým Európsky súd pre ľudské práva vydal rozsudok z 3. februára 2022, *Advance Pharma sp. z o.o. v. Poľsko* (CE:ECHR:2022:0203JUD00146920) (ďalej len „rozsudok *Advance Pharma v. Poľsko*“).
- 18 Európska komisia sa stotožňuje s pochybnosťami, ktoré vyjadrila spoločnosť C. Konštatujúc, že návrh na začatie prejudiciálneho konania bol podaný samosudcom, ktorý bol do občianskoprávneho senátu vymenovaný za rovnakých okolností, aké viedli k vymenovaniu sudcov, ktorí podali na Súdny dvor návrhy na začatie prejudiciálneho konania vo veciach, v ktorých bol vydaný rozsudok z 21. decembra 2023, *Krajowa Rada Sądownictwa* (Zotrvanie v sudcovskej funkcii) (C-718/21, ďalej len „rozsudok *Krajowa Rada Sądownictwa*“, EU:C:2023:1015), uznesenia z 15. mája 2024, *Rzecznik Finansowy* (C-390/23, EU:C:2024:419), z 29. mája 2024, *Rzecznik Praw Obywatelskich* (Poľský mimoriadny opravný prostriedok) (C-720/21, EU:C:2024:489), a z 29. mája 2024, *Prokurator Generalny* (Poľský mimoriadny opravný prostriedok II) (C-43/22, EU:C:2024:459), sa domnieva, že tento orgán, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, nemožno považovať za súd zriadený zákonom v zmysle ustanovení článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ v spojení s článkom 47 druhým odsekom Charty.
- 19 V reakcii na opatrenie na zabezpečenie priebehu konania, prijaté na základe článku 62 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, poľská vláda potvrdila, že samosudca predstavujúci orgán, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, bol do občianskoprávneho senátu vymenovaný 10. októbra 2018 prezidentom Poľskej republiky na základe návrhu KRS v novom zložení, obsiahnutého v uznesení č. 330/2018 prijatom touto inštitúciou 28. augusta 2018. Poľská vláda tiež potvrdila, že k tomuto vymenovaniu došlo napriek tomu, že Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd, Poľsko) uznesením z 27. septembra 2018 odložil vykonateľnosť uznesenia č. 330/2018, ktoré tento súd napokon rozsudkom zo 6. mája 2021 zrušil.
- 20 V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry vyplýva, že pri posudzovaní, či má vnútroštátny orgán povahu „súdneho orgánu“ v zmysle článku 267 ZFEÚ, čo predstavuje otázku, ktorá spadá výlučne do práva Únie, a teda pri posudzovaní, či návrh na začatie prejudiciálneho konania je prípustný, berie Súdny dvor do úvahy súhrn okolností, akými sú predovšetkým zákonný základ tohto orgánu, jeho trvalosť, záväzný charakter jeho právnych aktov, kontradiktórna povaha jeho konania, uplatňovanie právnych noriem týmto orgánom, ako aj jeho nezávislosť (pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. júna 1966, *Vaassen-Göbbels*, 61/65, EU:C:1966:39, bod 395; *Krajowa Rada Sądownictwa*, bod 40 a citovanú judikatúru, ako aj zo 7. mája 2024, *NADA a i.*, C-115/22, EU:C:2024:384, bod 35).
- 21 Súdny dvor uviedol, že Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) ako taký spĺňa takto pripomenuté požiadavky a spresnil, že pokiaľ návrh na začatie prejudiciálneho konania podal vnútroštátny súd, treba vychádzať z domnienky, že tento súd spĺňa tieto požiadavky, a to bez ohľadu na jeho konkrétne zloženie (rozsudky z 29. marca 2022, *Getin Noble Bank*, C-132/20, EU:C:2022:235, body 68 a 69, ako aj *Krajowa Rada Sądownictwa*, bod 41).

- 22 Súdny dvor tiež pripomenul, že z ustálenej judikatúry vyplýva, že v rámci prejudiciálneho konania upraveného v článku 267 ZFEÚ neprináleží Súdnu dvoru, aby vzhľadom na rozdelenie právomocí medzi ním a vnútroštátnym súdom overil, či rozhodnutie vnútroštátneho súdu bolo prijaté v súlade s vnútroštátnymi pravidlami organizácie súdov a súdnych konaní. Súdny dvor sa tak musí držať rozhodnutia vnútroštátneho súdu členského štátu, pokiaľ nie je zrušené v rámci vnútroštátnych opravných prostriedkov stanovených vnútroštátnym právom (rozsudok Krajowa Rada Sądownictwa, bod 42 a citovaná judikatúra).
- 23 V prejednávanej veci tiež platí, že hoci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania ani zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, jasne nevyplýva, že vnútroštátny orgán tvorený samosudcom má sám právomoc rozhodovať o návrhu na vykonanie testu nezávislosti a nestrannosti a o návrhu na vylúčenie sudcu, ktoré podala C, návrh na začatie prejudiciálneho konania nemožno považovať za neprípustný z dôvodu nedostatku právomoci tohto orgánu.
- 24 Súdny dvor však tiež spresnil, že domnienku uvedenú v bode 21 tohto rozsudku možno vyvrátiť, pokiaľ by právoplatné súdne rozhodnutie vydané vnútroštátnym alebo medzinárodným súdom viedlo ku konštatovaniu, že sudca, ktorý je vnútroštátnym súdom, nemá postavenie nezávislého a nestranného súdu zriadeného zákonom v zmysle článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ v spojení s článkom 47 druhým odsekom Charty (rozsudky z 29. marca 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, bod 72, a Krajowa Rada Sądownictwa, bod 44).
- 25 Súdny dvor vo vzťahu k návrhom podaným rozhodovacími zloženiami, ktoré tvorili sudcovia senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, pritom rozhodol, že vzhľadom na svoju vlastnú judikatúru týkajúcu sa výkladu článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ v spojení s článkom 47 druhým odsekom Charty, na základe rôznych zistení a posúdení, ktoré uviedol jednak Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku z 8. novembra 2021, Dolińska-Ficek a Ozimek v. Poľsko (CE:ECHR:2021:1108JUD004986819, ďalej len „rozsudok Dolińska-Ficek a Ozimek v. Poľsko“) a jednak Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) v rozsudku z 21. septembra 2021, treba konštatovať, že takéto rozhodovacie zloženie nemá – z dôvodu okolností, za ktorých došlo k vymenovaniu sudcov, ktorí ho tvoria –, postavenie nezávislého a nestranného súdu zriadeného zákonom v zmysle týchto ustanovení práva Únie [pozri v tomto zmysle rozsudok Krajowa Rada Sądownictwa, body 46 až 58; uznesenia z 29. mája 2024, Rzecznik Praw Obywatelskich (Poľský mimoriadny opravný prostriedok), C-720/21, EU:C:2024:489, bod 24, a z 21. júna 2024, Kancelaria B., C-810/23, EU:C:2024:543, bod 23, ako aj citovanú judikatúru].
- 26 V bode 77 rozsudku Krajowa Rada Sądownictwa Súdny dvor konštatoval, že všetky systémové, ako aj konkrétne skutočnosti spomenuté na jednej strane v bodoch 47 až 57 uvedeného rozsudku a na druhej strane v bodoch 62 až 76 daného rozsudku, ktorými sa vyznačovalo vymenovanie troch sudcov tvoriacich orgán, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania vo veci samej, v rámci senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, posudzované ako celok majú za následok, že tento orgán takéto postavenie nemá. Všetky tieto skutočnosti totiž mohli vyvolať vo vnímaní osôb podliehajúcich súdnej právomoci oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť týchto sudcov a rozhodovacieho zloženia, v ktorom zasadali, vonkajšími činiteľmi, predovšetkým priamymi alebo nepriamymi vplyvmi vnútroštátnej zákonodarnej a výkonnej moci, a o ich neutralitu vo vzťahu k protichodným záujmom. Uvedené skutočnosti teda mohli viesť k absencii dojmu nezávislosti alebo nestrannosti týchto sudcov a tohto orgánu, ktorá by mohla narušiť dôveru, ktorú musí súdnictvo v demokratickej spoločnosti a právnom štáte vzbudzovať u týchto osôb podliehajúcich súdnej právomoci [rozsudok Krajowa Rada

Sądownictwa, bod 77; uznesenia z 29. mája 2024, Rzecznik Praw Obywatelskich (Poľský mimoriadny opravný prostriedok), C-720/21, EU:C:2024:489, bod 25, a z 21. júna 2024, Kancelaria B., C-810/23, EU:C:2024:543, bod 24, ako aj citovaná judikatúra].

- 27 Súdny dvor na základe uvedeného v bode 78 rozsudku Krajowa Rada Sądownictwa dospel k záveru, že domnienku pripomenutú v bode 21 tohto rozsudku treba považovať za vyvrátenú, a preto je potrebné konštatovať, že rozhodovacie zloženie senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, ktoré mu predložilo návrh na začatie prejudiciálneho konania, nepredstavuje „súdny orgán“ v zmysle článku 267 ZFEÚ, a teda tento návrh treba vyhlásiť za neprípustný.
- 28 Zostáva určiť, či úvahy, ktoré Súdny dvor uviedol v bodoch 47 až 57 a 62 až 76 rozsudku Krajowa Rada Sądownictwa vo vzťahu k okolnostiam, ktorými sa vyznačovalo vymenovanie sudcov tvoriacich orgán, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania vo veci, v ktorej bol vydaný daný rozsudok, do senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, možno aplikovať aj na situáciu samosudcu, ktorý predstavuje orgán, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania vo veci samej, napriek tomu, že tento sudca nebol vymenovaný do senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, ale do občianskoprávneho senátu.
- 29 V tejto súvislosti treba v prvom rade konštatovať, že k rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Poľsko a rozsudku Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) z 21. septembra 2021, ktoré sa týkajú okolností, za ktorých boli sudcovia senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné vymenovaní na základe uznesenia č. 331/2018, sa vo vzťahu k siedmim sudcom občianskoprávneho senátu vymenovaným na základe uznesenia č. 330/2018 pridal rozsudok Advance Pharma v. Poľsko a rozsudok Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) zo 6. mája 2021, ktorým tento súd uvedené uznesenie zrušil.
- 30 Keďže totiž týchto sedem sudcov občianskoprávneho senátu, medzi ktorých patrí aj sudca T. S., bolo vymenovaných na základe rovnakého postupu, aký bol uplatnený pri vymenovaní sudcov senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, dospel Európsky súd pre ľudské práva v bodoch 321 a 334 rozsudku Advance Pharma v. Poľsko k rovnakým záverom, aké uviedol v bodoch 320 a 338 rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Poľsko. Konštatoval tak, že vzhľadom na to, že k týmto vymenovaniam došlo jednak na základe návrhov KRS v jej novom zložení, ktoré neposkytuje dostatočné záruky nezávislosti od zákonodarnej a výkonnej moci, a jednak napriek skutočnosti, že Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) pozastavil vykonateľnosť uznesení KRS, dané vymenovania zjavne porušovali základné vnútroštátne pravidlá upravujúce postup vymenovania sudcov.
- 31 Pokiaľ ide v druhom rade o rozsudok Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) zo 6. mája 2021, treba uviesť, že týmto rozsudkom tento súd zrušil uznesenie č. 330/2018 aj v časti, v ktorej sa sudcovia navrhovali na vymenovanie, pričom vychádzal najmä z tých zistení a posúdení, ktoré rozsudok z 21. septembra 2021, uvedený v bode 54 rozsudku Krajowa Rada Sądownictwa, len prevzal v totožnom znení.
- 32 Tak je to predovšetkým v prípade konštatovaní uvedených v bodoch 7.1 až 7.6 týchto dvoch rozsudkov Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd), podľa ktorých zmeny ustanovení vnútroštátneho práva upravujúcich opravný prostriedok, ktorý je možné podať proti uzneseniam KRS, posudzované v ich skutkovom a právnom kontexte, mali zjavne za cieľ zabrániť tomu, aby súd mohol preskúmať, do akej miery mohla kombinácia rôznych faktorov viesť k tomu,

že sudcovia nedávno vymenovaní na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) na návrh KRS v jej novom zložení nespĺňali požiadavky vyplývajúce z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZFEÚ, a do akej miery mohla zabrániť tomu, aby v tejto súvislosti mohol rozhodnúť Súdny dvor.

- 33 Je pravda, že pri celkovom posúdení právneho a skutkového kontextu, v ktorom došlo k zmenám poľskej právnej úpravy, Súdny dvor v bodoch 52 a 66 rozsudku Krajowa Rada Sądownictwa poukázal aj na skutočnosti špecifické pre senát pre mimoriadnu kontrolu a veci verejné. V tomto bode 52 tak Súdny dvor odkázal na body 331 až 333 rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Poľsko, v ktorých Európsky súd pre ľudské práva zdôraznil, že porušenie článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného 4. novembra 1950 v Ríme, je v predmetnom prípade ešte závažnejšie vzhľadom na zásadný význam a citlivý charakter právomocí, ktoré má senát pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné. Pokiaľ ide o bod 66 rozsudku Krajowa Rada Sądownictwa, Súdny dvor zmieňuje *ex nihilo* vytvorenie senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, skutočnosť, že tento senát je zložený výlučne zo sudcov vymenovaných na návrh KRS v jej novom zložení, a priznanie právomoci uvedenému senátu v obzvlášť citlivých oblastiach.
- 34 Hoci sa pritom v návrhu na začatie prejudiciálneho konania uvádza, že vec bola prejednaná na zasadnutí senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, každopádne je nesporné, že sudca tvoriaci vnútroštátny orgán, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, t. j. sudca náhodne vybraný do osobitného rozhodovacieho zloženia povereného rozhodovaním o teste nezávislosti a nestrannosti, bol vymenovaný do občianskoprávneho senátu.
- 35 Nič to však nemení na tom, že vady, ktoré ovplyvnili postup, ktorý viedol k vymenovaniu sudcu T. S., pripomenuté v bodoch 30 a 31 tohto rozsudku, sú totožné s vadami, ktoré ovplyvnili postup vymenovania sudcov senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, a samy osebe postačujú na vznik oprávnených a vážnych pochybností u osôb podliehajúcich súdnej právomoci, pokiaľ ide o nezávislosť a nestrannosť tohto sudcu, bez ohľadu na jeho vymenovanie do senátu, ktorý nemá rovnaké charakteristické vlastnosti ako senát pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné.
- 36 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že okolnosti, ktoré môžu vyvolať takéto systémové pochybnosti, sa v zásade týkajú individuálnej situácie sudcu alebo sudcov, ktorí podávajú návrh na základe článku 267 ZFEÚ, a osobitne nezrovnalostí, ku ktorým došlo pri ich vymenovaní v rámci príslušného súdneho systému, a nie zaradenia týchto sudcov do určitého rozhodovacieho zloženia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. marca 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, body 72, 73 a 75).
- 37 Za týchto okolností treba v predmetnom prípade domnienku pripomenutú v bode 21 tohto rozsudku považovať za vyvrátenú, a preto je potrebné konštatovať, že sudca občianskoprávneho senátu, ktorý sám tvorí rozhodovacie zloženie, ktoré predložilo Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania, nepredstavuje „súdny orgán“ v zmysle článku 267 ZFEÚ, a teda tento návrh treba vyhlásiť za neprípustný.

O trovách

- 38 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) v rozhodovacom zložení samosudcu rozhodnutím z 15. marca 2023, je neprípustný.

Podpisy